

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van decreet houdende diverse wijzigingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990 en het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

1. SITUERING

Het als bijlage 1 toegevoegd voorontwerp van decreet houdende diverse wijzigingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990 en het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu beoogt de verwezenlijking van twee doelstellingen:

1. een betere en snellere benutting van de middelen van de financiële boscompensatie door de financiering vanuit de Vlaamse overheid op dezelfde hoogte te brengen als de inkomsten verbonden aan de financiële boscompensatie, zodat ook de restfinanciering welke de projectpartners zelf moeten inbrengen, minder hoog komt te liggen, waardoor gemikt wordt op een stimulerend effect. Het voorstel bouwt verder op de aanbevelingen van april 2016 in het verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement: 'Ontbossing en compensatie. Uitvoering van de compensatieplicht bij ontbossing en werking van het Bossencompensatiefonds'. Tegelijk wordt een differentiatie voorzien in het subsidiepercentage, zodat aankoop van te bebossen gronden die gelegen zijn in planologisch bosgebied hoger wordt gesubsidieerd;
2. een verhoogde toegankelijkheid van natuur in Vlaanderen, zoals geformuleerd in het Vlaams regeerakkoord 2014-2019: "We bevorderen het contact met de natuur bij de onderscheiden doelgroepen maar waarborgen ook het evenwicht tussen toegankelijkheid en draagkracht van de natuur. In uitvoering van het Natuurdecreet en ter verbreding van het draagvlak wordt natuur in principe steeds toegankelijk behalve daar waar extra bescherming nodig is."

Voor de uiteenzetting van de wijzigingsvoorstellen wordt verwezen naar de als bijlage 2 toegevoegde memorie van toelichting.

2. BUDGETTAIRE WEERSLAG

Het voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

De in de artikelen 2 en 3 voorgestelde wijzigingen hebben een gevolg op het vlak van uitgaven, maar niet op balansniveau, wat betreft de financiering vanuit de middelen uit de boscompensatie. Beleidsmatig is het de bedoeling om door middel van een hogere vergoeding en een beperkte gebiedsgerichte differentiatie meer projecten te kunnen ondersteunen inzake verwerving van te bebossen gronden en het aandeel van projecten met gronden gelegen in de ruimtelijke bestemming 'bos' op te krikken. De bedoelde subsidies worden gefinancierd vanuit

de middelen van de financiële boscompensatie. De Vlaamse Regering heeft met het besluit van 31 maart 2017 houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 16 februari 2001 tot vaststelling van nadere regels inzake compensatie van ontbossing en ontheffing van het verbod op ontbossing, met het oog op het aanpassen van de bosbehoudsbijdrage en het toevoegen van een procedure tot afwijking op het verbod tot ontbossen, zoals vermeld in artikel 90ter van het Bosdecreet, het bedrag van de bosbehoudsbijdrage op 3,5€/m² gebracht. Door het voorstel wordt het maximale subsidiebedrag (vroeger 2,5 euro/m² met bosbehoudsbijdrage van 2 euro/m²) in lijn gebracht met de actuele bosbehoudsbijdrage. Tegelijk wordt een differentiatie ingebracht door het subsidieplafond naar 90% te verhogen voor gronden gelegen in de gebiedscategorie 'bos'. Uit bevragingen bij het doelpubliek blijkt dat de hoge restfinanciering wel een rem zet op het aantal potentiële dossiers. Op balansniveau blijft de budgetimpact neutraal omdat het maximale plafond van de uitgaven gelijk ligt met deze van de inkomsten uit de financiële boscompensatie.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 4 december 2017 gaat als bijlage 3 en stelt "dat de voorgestelde 'omgekeerde toegankelijkheid' een te voluntaristische maatregel is, welke nefast kan zijn voor de bescherming van kwetsbare bosbiotopen. [...] Een meer gedifferentieerde aanpak is aangewezen, waarbij binnen domeinbossen zones kunnen worden opengesteld buiten de wandelpaden als 'speelnatuur', terwijl in andere zones de toegang strikt beperkt wordt tot de aanwezige wandelpaden".

Het voorstel handelt over de domeinbossen (circa 30% van het Vlaamse bosareaal). Voor de andere, private bossen blijft de basistoegankelijkheid op de wandelpaden voor wandelaars onverminderd van toepassing. Voor de domeinbossen is voor de helft van de oppervlakte een toegankelijkheidsregeling van kracht, waarbij de ecologische, economische en recreatieve functie tegen elkaar zijn afgewogen. Deze toegankelijkheidsregeling blijft van kracht, zoals blijkt uit de overgangsregeling in artikel 7 van het voorontwerp van decreet. Voor het resterend gedeelte van de domeinbossen kan het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), dankzij de nieuwe regelgeving rond geïntegreerde beheerplannen (in voege sinds oktober 2017), verantwoorde keuzes maken in het beheerplan en in de bijhorende toegankelijkheidsregeling voor gebieden waarvoor, gelet op de aanwezigheid van kwetsbare biotopen, een beperkte toegankelijkheid moet ingesteld worden. De voorgestelde regeling kan dus niet nefast zijn voor de bescherming van de kwetsbare bosbiotopen, tenzij de beherende overheid haar verantwoordelijkheid niet zou opnemen.

De vrees dat de gebruiker op het terrein het onderscheid tussen domeinbos en privaat bos niet kan maken, is onterecht. Een ruime communicatiecampagne naar het breed publiek toe, een gerichte communicatie naar de belangrijkste gebruikers (onder andere jeugdverenigingen) via de kanalen van het ANB, de jeugdsector en de lokale gemeentelijke infokanalen en een duidelijke aanduiding op het terrein ter hoogte van de toegangswegen naar het domeinbos is voorzien en zal voor voldoende duidelijkheid zorgen.

Wat het verhoogde risico op de ziekte van Lyme betreft ingevolge de aanwezigheid van teken in bossen, kan gesteld worden dat teken eerder in natte bossen met grazige onderbegroeiing maar evenzeer in tuinen en graslanden voorkomen. Bij de opmaak van het beheerplan kan de aanwezigheid van teken in een bepaald (gedeelte van) bos, goed gekend door de beheerder, een perfect argument zijn om bepaalde gedeelten enkel toegankelijk te maken op de paden.

Verder valt op te merken dat de vraag gesteld kan worden in welke mate deze opmerkingen betrekking hebben op de beoordeling van de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de ingezette middelen.

Wat de budgettaire opmerkingen betreft, stelt de Inspectie van Financiën dat bij een verhoogde tussenkomst van 90% met een maximum van 4,5 euro per m² er in totaal minder dossiers zullen betoelaagd kunnen worden. Deze redenering is evenwel niet correct. Gemiddeld

gezien ligt de aankoopprijs voor het ANB hoger dan 4,5 euro per m². Het is dus voordeliger indien de middelen uit het bossencompensatiefonds kunnen aangewend worden voor de projectoproep die een lagere kostprijs per m² met zich meebrengt. Evenwel is met het huidige subsidiëeringsniveau van 60%, met een maximum van 2,5 euro per m², de aanmoediging niet hoog genoeg en valt het aanbod via de projectoproep geleidelijk stil. Daarom wordt een subsidie van 90% in bosgebied, met een maximum van 4,5 euro per m², ongeacht de planologische bestemming vooropgesteld. Algemeen zullen er dus meer projecten via de projectoproep ontvangen worden en kan de gemiddelde kostprijs per m² dalen.

Wat tenslotte de opmerking betreft met betrekking tot het opmaken van een regulerings-impactanalyse, wordt verwezen naar de RIA-handleiding, die stelt dat “dossiers waar de Vlaamse regelgever geen vrije [...] politieke beleidsruimte (meer) heeft, niet onderworpen moeten worden aan RIA. Onder ‘geen vrije politieke beleidsruimte’ wordt verstaan dat de Vlaamse Regering de beleidscontouren al vooraf heeft goedgekeurd (regeerakkoord)”.

Het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting van 19 december 2017 gaat als bijlage 4.

3. WEERSLAG OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap.

4. WEERSLAG OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op de lokale besturen, behoudens artikel 2 dat bedoeld is om het lokaal bosuitbreidingsbeleid door lokale besturen te bevorderen en voor lokale besturen een gunstige weerslag heeft, omdat het verlagend werkt op de restfinanciering.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het voorontwerp van decreet is aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nummer 2016-463 van 19 december 2017.

Het voorstel van beslissing betreft regelgeving waar geen vrije beleidsruimte bestaat zonder belangrijke inhoudelijke impact en vereist dan ook geen reguleringsimpactanalyse.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar eerste principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd voorontwerp van decreet houdende diverse wijzigingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990 en het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu;

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud, te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Minaraad en van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen.

Joke SCHAUVLIEGE
Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw